

חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד 1 - 1954

פרק ראשון : שירות הפיקוח

1. הקמת שירות הפיקוח ותפקידיו⁴

יוקם שירות פיקוח על העבודה (להלן - **השירות**), שמתפקידו, -

(1) לפקח על קיום כל חיקוק שביצעו בידי שר העבודה והשר הטיל על השירות, בהודעה שפורסמה ברשומות, את הפיקוח על קיומו;

(2) לפקח על הבטיחות בעבודה (להלן - **בטיחות**), על הגהות המקצועית (להלן - **גהות**) ועל הרווחה במקומות שבהם עובדים בני-אדם לצרכי עסק או משלח-יד או במקומות המיועדים לכך, ולהדריך באלה את העובדים ואת המעבידים;

(3) למלא כל תפקיד אחר שיטיל עליו שר העבודה בשטח הבטיחות, הגהות, הרווחה וסידורי העבודה.

2. מנגנון השירות (תיקון: תשמ"ב)

(א) מנגנון השירות יהיה מורכב ממפקחי-עבודה שימונו על ידי שר העבודה, דרך כלל או לענפי-פעולה מסוימים או לתפקידים מסוימים.

(ב) שר העבודה ימנה מבין מפקחי העבודה מפקח-עבודה ראשי (להלן - **מפקח עבודה ראשי**), סגן מפקח עבודה ראשי ומפקחי עבודה אזוריים (להלן - **מפקח-עבודה אזורי**). מפקח עבודה ראשי רשאי לאצול מסמכיותו על-פי כל דין לסגן מפקח עבודה ראשי או למפקח עבודה אזורי.

(ג) הודעה על כל מינוי לפי סעיף-קטן (א) ו-(ב) ועל מענם של מפקחי-עבודה אזוריים תפורסם ברשומות; ורשאי השר לקבוע בהודעה את המרחב שיראוהו בתחום-פעולתו של מפקח-עבודה אזורי.

3. סמכויות מפקח עבודה (תיקון: תשמ"ב)

בנוסף לכל סמכות הנתונה למפקח עבודה בכל חיקוק, נתונות לו לשם מילוי תפקידיו סמכויות אלה:

(1) להיכנס בכל עת לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי מועבדים בו בני אדם, או שהם עומדים להיות מועבדים בו, או נעשית בו, עבודה לצרכי עסק או משלח-יד (להלן בפרק זה - **מקום-עבודה**);

(2) לבדוק במקום-עבודה את סדרי העבודה ואת סידורי הבטיחות, הגהות והרווחה, ובין השאר גם את המיתקנים, המכונות, הציוד ותהליכי העבודה;

(3) לברר את הסיבות והנסיבות של תאונות-עבודה;

(4) לחקור - בין לבדו ובין בפני אדם אחר - בכל עניין שהוא מתפקידי השירות, כל אדם הנמצא במקום-

עבודה, וכל אדם שיש למפקח יסוד להניח שהוא עובד או עבד במקום-עבודה, אך לא יידרש אדם לתשובה

או לעדות העלולות להפלילו; מפקח-עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר, ודין הפרוטוקול כדין הודעה שנרשמה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4- לאותה פקודה חלים עליו;

(5) לבדוק כל פנקס, תעודה, דין-וחשבון או מסמך אחר, שניהולם, קיומם או הגשתם היא חובה על פי חיקוק שביצעו בידי שר העבודה, ולהעתיק מהם;

(6) ליטול דוגמה של מוצר, מוצר ביניים או חומר גלמי, לאחר שהודיע על כך למחזיק במקום העבודה, וכן לצלם כל חומר, מיתקן, מכונה, מבנה או תהליך עבודה;

(7) באישור מפקח עבודה אזורי, להורות למחזיק במקום העבודה לערוך בדיקה שיורה עליה, של מוצר, מוצר ביניים או חומר גלמי, ולמסור לו את תוצאות הבדיקה תוך תקופה שיקבע המפקח.

(8) להיות מלווה על ידי שוטר, אם יש לו יסוד לחשוש להפרעה בביצוע תפקידו.

4. העתק דינים וחשבונות

לא ימסור מפקח-עבודה העתק של דין-וחשבון שערך, או קטעים ממנו אלא על דעת מפקח-העבודה הראשי.

5. עזרת מומחים

היה מפקח-עבודה סבור, כי שלומם או בריאותם של בני-אדם העובדים במקום-עבודה נתון בסכנה מחמת העבודה או תהליכה, מחמת מצב המכונות או המתקנים או הצידוד, או מחמת דרך השימוש בהם, או מכל סיבה אחרת, רשאי הוא להביא מומחה מקצועי לאותו מקום על מנת שיעשה בפניו את הבדיקות שהוא עצמו רשאי לעשותן.

6. צווי בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

(א) שוכנע מפקח-עבודה אזורי, בין מפעולות עצמו ובין על סמך דין-וחשבון של מפקח-עבודה, כי טיבם, מבנם או מקומם של מכונה, צידוד, מתקן או חומר המשמשים או העומדים לשמש במקום-עבודה יש בהם סכנה לשלומם או לבריאותם של אדם, או כי תהליך או מעשה פלוני או מחדל פלוני במקום-עבודה מסכנים שלום אדם או בריאותו, רשאי הוא לעשות, בצו, אחד מאלה:

(1) לאסור את השימוש במכונה, במתקן, בצידוד או בחומר או בחלק מאלה כמפורש בצו או לאסור את השימוש עד שהורחק מאלה כמפורש בצו או לאסור את השימוש עד שהורחק גורם הסכנה וניתן על כך אישור מאת מפקח-עבודה;

(2) לחייב את המחזיק במקום העבודה לנקוט, תוך הזמן הנקוט בצו, אמצעים כמפורש בצו לשם הרחקת הסכנה.

(ב) מקום שאין הסכנה תכופה לא יייתן מפקח-עבודה אזורי צו לפי סעיף זה, אלא אם נתן למחזיק במקום העבודה הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.

(ג) צו לפי סעיף זה ייחתם על ידי מפקח-עבודה אזורי ויישלח בדואר רשום, או יימסר לידי המחזיק במקום העבודה או יודבק באופן הנראה לעין במקום העבודה. טעות בנקיבת שמו של המחזיק לא תפגע בחוקיות של צו שנמסר או שהודבק כאמור.

(ד) מפקח עבודה ראשי רשאי להסמיק בכתב מפקח עבודה פלוני בסמכויות הנתונות למפקח עבודה אזורי לפי סעיף זה.

7. תוקף צו בטיחות (תיקון: תשכ"ט, תשמ"ב)

(א) צו לפי סעיף 6 יעמוד בתקפו כל עוד לא בוטל על ידי מפקח-עבודה אזורי, או על ידי מפקח-העבודה הראשי, או על ידי בית-דין אזורי כמשמעותו בחוק בית-הדין לעבודה, תשכ"ט-1969 (להלן - **בית דין אזורי לעבודה**), על פי בקשה שהוגשה על ידי המחזיק במקום העבודה.

(ב) נאסר בצו לפי סעיף 6 שימוש במכונה, במתקן ובציוד בחומר עד שהורחק גורם הסכנה והודיע המחזיק במקום העבודה כי הורחק גורם הסכנה, יבחן מפקח-עבודה את המצב תוך שני ימים מאז נתקבלה ההודעה על ידי מפקח-עבודה אזורי או על ידי מפקח העבודה שנתן את הצו לאחר שהוסמך לפי סעיף 6(ד).

8. ביצוע צו בטיחות

(א) ניתן צו לפי סעיף 6, רשאי מפקח-עבודה, בעזרת המשטרה, להשתמש בכוח במידה הדרושה לביצוע הצו.

(ב) לא קיים צו שניתן לפי סעיף 6, דין המחזיק במקום העבודה שניתן עליו הצו - מאסר שנה אחת או קנס 2000 לירות או שני העונשים כאחד, וכן קנס נוסף של 50 לירות, לכל יום שבו נמשכת העבירה.

(ג) מתן צו לפי סעיף 6 וביצועו אין בהם כדי לפטור מאחריות פלילית או אזרחית לפי כל דין אחר.

8א. צו שיפור (תיקון: תשמ"ב)2

(א) נוכח מפקח עבודה אזורי, או מפקח עבודה שהוא הסמיק לעניין סעיף זה, כי במקום עבודה פלוני לא מקוימת הוראת חיקוק שעניינה בטיחותם, בריאותם, גהותם או רווחתם של בני אדם העובדים בו או הנמצאים בו לצורך עיסוקם או משלח ידם, רשאי הוא בצו (להלן - **צו שיפור**), לחייב את המחזיק במקום העבודה לנקוט בצעדים שיפרט בצו לשם קיומה של אותה הוראת חיקוק תוך תקופה שיקבע בצו ושלא תפחת מארבעה עשר ימים; הוראות סעיף 6(ג) יחולו גם על צו שיפור; היה ביצועו של החיקוק בידי כל שר למעט שר העבודה והרווחה, ימציא המפקח העתק מצו השיפור לאותו שר או למי שהשר מינה לכך.

(ב) המחזיק במקום העבודה יודיע בכתב למפקח העבודה האזורי על ביצוע צו השיפור תוך שבעה ימים לאחר תום התקופה שנקבעה בצו לביצועו.

8ב. ערעור (תיקון: תשמ"ב)2

המחזיק במקום העבודה רשאי לערער על צו שיפור לפני בית הדין האזורי לעבודה שבתחומו נמצא מקום העבודה תוך שבעה ימים מיום שנמסר לו הצו באחת הדרכים המנויות בסעיף 6(ג), ומשערער כך רשאי הוא לבקש מבית הדין שיורה על דחיית ביצוע הצו, כולו או חלקו.

8ג. עונשין וקנס מינהלי (תיקון: תשמ"ב)

(א) מי שחייב לקיים צו שיפור, ולא עשה כן, דינו -

(1) מאסר ששה חדשים או קנס 500,000 שקלים;

(2) קנס נוסף 5,000 שקלים, לכל יום שבו לא קיים צו השיפור.

(ב) נוכח מפקח עבודה אזורי, בין עקב אי קבלת הודעה כנדרש בסעיף 8א(ב) ובין כל דרך אחרת, כי צו שיפור לא בוצע במלואו, רשאי הוא לקבוע זאת בתעודה חתומה בידו, שבה ציין את מספר הימים שעברו מתום הזמן שנקבע לביצוע הצו עד יום מתן התעודה, ולהטיל קנס מינהלי של עשירית הסכום שאפשר להטילו לפי סעיף קטן (א)2; מפקח עבודה אזורי רשאי לחזור ולהוציא תעודות כאמור ולהטיל קנס כאמור, עד לביצועו המלא של צו השיפור, ובתעודה חוזרת כאמור יצוין מספר הימים שעברו מיום מתן התעודה הקודמת; התעודה תומצא בדרך שקבע שר העבודה והרווחה בתקנות.

2(ג) המועד לתשלום קנס מינהלי לפי סעיף קטן (ב) הוא חמישה עשר ימים מיום המצאת התעודה; לא שולם הקנס במועד, יוספו עליו ריבית או הפרשי הצמדה וריבית, לפי העניין, כאמור בסעיף 97 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו1975-.

2(ד) על הטלת קנס מינהלי לפי סעיף קטן (ב) ניינתן לערער לפני בית הדין האזורי לעבודה שבתחומו נמצא מקום העבודה תוך חמישה עשר ימים לאחר המצאת התעודה.

2(ה) שולם הקנס המנהלי ולא הוגש ערעור עליו, או שהערעור נדחה, יראו כאילו כופרה העבירה לפי סעיף קטן (א).

3(ו) החלטת בית הדין האזורי לעבודה בערעור, דינה, לעניין הערעור עליה, כדין פסק דין שלו בהליך פלילי.

2(ז) פקודת המסים (גביה), תחול על גביית קנס מינהלי לפי סעיף זה וניינתן לגבותו גם בדרך תובענה אזרחית.

(ח) הוראות סעיף זה אינן גורעות מאחריותו הפלילית של המחזיק במקום עבודה, לפי יתר הוראות חוק זה ולפי כל דין אחר.

8ד. תכנית בטיחות (תיקון: תשמ"ב, תשמ"ט)2

(א) המחזיק במקום עבודה מסוג שקבע שר העבודה והרווחה בתקנות, יכין תכנית בטיחות של מקום העבודה, תוך תקופה שקבע השר בתקנות, ויעדכנה כל אימת שהדבר יידרש עקב שינויים במקום העבודה.

(ב) תכנית בטיחות תכלול הוראות בנושאים אלה ובנושאי בטיחות נוספים שייקבעו בתקנות:

- (1) נוהלי הבטיחות, הגהות והבריאות התעסוקתית במקום העבודה, ונושאי התפקידים בו בתחומים אלה;
- (2) נוהלי חירום למצבי סיכון מיוחדים ולמקרי תאונות עבודה.
- (ג) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין הכנת תכנית בטיחות, פרטיה, עדכון התכנית והבאתה לידיעת העובדים במקום העבודה; הוראות כאמור לגבי גהות או בריאות תעסוקתית טעונות התייעצות עם שר הבריאות.
- (ד) המחזיק במקום עבודה ימסור למפקח עבודה אזורי, על פי דרישתו בכתב, העתק של תכנית הבטיחות המעודכנת, במועד שנקבע בדרישה.
- (ה) מצא מפקח עבודה אזורי ליקוי בתכנית בטיחות, רשאי הוא לדרוש הכנת תכנית בטיחות מתוקנת או חדשה, והוראות סעיף זה יחולו בשינויים המחויבים.
- (ו) מי שלא קיים דרישה לפי סעיף קטן (ד) או (ה), דינו כדין מי שלא קיים צו שיפור, והוראות סעיף 8 יחולו בשינויים המחויבים.
- (ז) תקנות על פי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ובארגון מעבידים שלדעת השר הוא ארגון יציג ונוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.
- (ח) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי מקום עבודה שעיקר עיסוקו ייצור, מילוי, החסנה, הולכה, הובלה או שיווק של גז (להלן - **מפעל גז**).

8. מידע והכשרה בטיחותית (תיקון: תשמ"ב) 2

שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יקבע בתקנות הוראות בדבר חובת המחזיק במקום עבודה לספק לעובדים בו מידע והכשרה הדרושים למניעת תאונות עבודה או מחלות מקצוע; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי סוגי מקומות עבודה, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים.

10. תחולה על מעליות שאינן במפעל (תיקון: תשמ"ב)

לעניין סעיפים 3, 4 ו-6 עד 8, רואים חצרים שאינם חלק ממפעל ומשתמשים בהם במעלית, כאילו היו מקום עבודה, וכאילו היה האדם המשתמש בחצרים או תופש אותם למעשה, המחזיק במקום העבודה.

פרק שני : נאמנים, ועדות וממונים על בטיחות

9. הגדרות (תיקון: תשמ"ב)

לעניין פרק זה -

"**מפעל**" - מקום שחלה עליו פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל 1970- כולה או חלקה;

"**המעביד**" - המחזיק במפעל;

"**נאמן-בטיחות**" - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח הסעיפים 19 או 20.

10. הקמת ועדות בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

- (א) מפעל שמעבידים בו 25 עובדים לפחות תהיה בו ועדת-בטיחות המורכבת מנציגי העובדים ומנציגי המעביד שווה בשווה; מפעל שמספר העובדים בו פחות מ-25 רשאים העובדים והמעביד להקים ועדת-בטיחות לפי הסכם, ואולם רשאי שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר החובה להקים ועדת בטיחות אף במפעל שמספר העובדים בו פחות מ-25, ובלבד שמספר חברי ועדת הבטיחות במפעל כאמור, לא יעלה על ארבעה; תקנות כאמור יכול שיהיו לפי סוגי מפעלים, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים;
- (ב) לא קבעו שני הצדדים את אחד מהם את נציגיהם לוועדת הבטיחות או את מקצתם, רשאי מפקח עבודה אזורי לדרוש בכתב מהצד הנוגע בדבר לקבוע את הנציגים תוך המועד שקבע לכך, ומשעשה כן, ישלח העתק מדרישתו לארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה או לארגון מעבידים שלדעת השר הוא נוגע בדבר, הכל לפי העניין; לא קוימה הדרישה, רשאי המפקח למנות חברים בוועדת הבטיחות לפי ראות עיניו, הן מבין עובדי המפעל והן שלא מבין עובדי המפעל, אשר יכהנו עד שייקבעו הנציגים במקומם; שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות שיעורי שכר בטלה והוצאו שישלם המעביד למי שאינו עובד המפעל ומונה כאמור כחבר בוועדת הבטיחות.
- (ג) לא קבע אחד הצדדים את נציגיו לוועדת הבטיחות או את מקצתם, לא יהא בכך כדי לפגוע בכשרה של הועדה לפעול ובתוקף החלטותיה.

11. הרכבת ועדת בטיחות

- (א) נציגי העובדים בוועדת-בטיחות יהיו מעובדי המפעל שייבחרו או יתמנו על ידי העובדים בו או על ידי ועד העובדים, הכל כפי שייקבע בתקנות.
- (ב) נציגי המעביד בוועדת-בטיחות יתמנו על ידי המעביד, וככל האפשר יהיו ביניהם מנהלי-עבודה ואחראים מטעם המעביד לענייני הבטיחות.
- (ג) תקופת-כהונתם של חברי ועדת-בטיחות והסגולות שיש להתחשב בהן בבחירתם או במינויים ייקבעו בתקנות.

12. הודעה על ועדת בטיחות

- (א) הוקמה ועדת-בטיחות, ישלח מזכיר הועדה, בהקדם האפשרי ובמכתב רשום הודעה על כך למפקח-עבודה אזורי ויפרש בה שמות חברי הועדה, היושב ראש והמזכיר; באותה דרך יודיע המזכיר למפקח עבודה אזורי על כל שינוי שחל בפרטים שנמסרו בהודעה על הקמת הועדה.
- (ב) העתקי הודעות לפי סעיף זה ישלח מזכיר ועדת הבטיחות למוסד המוקם לפי סעיף 26.

13. סדרי עבודה של ועדת בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

(א) ועדת בטיחות תבחר מבין חבריה ברוב קולות יושב ראש הועדה. באין רוב כאמור יהיו לוועדת בטיחות שני יושבי ראש, אחד מנציגי המעביד בוועדה שנתמנה על ידיו לכך, והשני מנציגי העובדים בוועדה שייבחר על ידי הנציגים; יושבי ראש הועדה ינהלו את ישיבותיה בתורנות שתקבענה הועדה, וכל אחד מהם רשאי לכנסה. ועדת הבטיחות תמנה את מזכיר הועדה.

(ב) בכל הצבעה בוועדת בטיחות יהיו לנציגי כל צד, בהצביעם פה אחד, מספר קולות שקול נגד קולות נציגי הצד השני.

(ג) מפקח עבודה ונציג המוסד לבטיחות ולגהות כאמור בפרק השלישי רשאים להשתתף בישיבות ועדת בטיחות ללא זכות הצבעה, בין מיזמתם ובין לפי הזמנת הועדה או חבר בה.

(ד) הועדה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות.

14. חובות וסמכויות של ועדת בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

(א) אלה חובותיה וסמכויותיה של ועדת בטיחות:

(1) לברר סיבותיהן ונסיבותיהן של תאונות העבודה במפעל ולהמליץ על אמצעים למניעתן;

(2) לעמוד על תנאי הבטיחות והגהות, להמליץ על שיפורים ולייעץ בקביעת כללי בטיחות;

(3) לקבל דין וחשבון מנאמני הבטיחות, לבקר ולתאם את פעולותיהם;

(4) להילוות למפקח עבודה בביקוריו במפעל.

(ב) לא קיים מעביד את המלצותיה של ועדת בטיחות כאמור בפסקאות (1) או (2) לסעיף קטן (א), רשאי מפקח עבודה אזורי להורות לו בצו לעשות כן, לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את דבריו; צו כאמור יעמוד בתקפו כל עוד לא ביטלו מפקח העבודה האזורי, מפקח העבודה הראשי, או בית דין אזורי לעבודה על פי בקשה שהגיש המעביד.

(ג) מי שלא קיים צו לפי סעיף קטן (ב), דינו כדין מי שלא קיים צו שיפור, והוראות סעיף 8 יחולו בשינויים המחויבים.

15. קשר בין ועדת הבטיחות לבין מפקח עבודה

(א) מפקח עבודה ישלח לוועדת הבטיחות ולוועד העובדים במפעל העתק של כל כתב ששלח למעביד בענייני בטיחות וגהות העלול לסייע לוועדה במילוי תפקידיה.

(ב) מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול מישיבות הועדה או תמצית ממנו.

16. פגיעה בכלל בטיחות

(א) ועדת בטיחות רשאית להמליץ לפני המעביד על אמצעים משמעותיים נגד עובד שאינו מקיים כללי בטיחות, מפורשים או מקובלים ומעביד רשאי לנקוט באמצעים שהומלץ עליהם ובכללם אמצעים אלה:

(1) ניכוי משכרו - אך לא יותר משכר שבוע;

(2) הפסקת עבודתו עד שבועיים ימים;

(3) במקרים מיוחדים המצדיקים זאת - העברה לתפקיד מתאים אחר שמידת הסיכון בו קטנה יותר, ובאין אפשרות של העברה - פיטורין.

(ב) סכום שניכה מעביד משכרו של עובד לפי סעיף קטן (א) יעמידו המעביד לרשות ועדת הבטיחות. על מנת שתשתמש בו לקידום תנאי הבטיחות או לשיפור הגהות או הרווחה במפעל, שאין המעביד חייב בהם על פי חיקוק.

17. חובות המעביד כלפי ועדת בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

(א) המעביד -

(1) יקל על ועדת בטיחות במילוי תפקידה;

(2) לא יפגע בתנאי עבודתו ובמעמדו בעבודה של חבר ועדת בטיחות בשל פעולותיו כחבר הועדה, ולא יפטר בשל כך; התעוררו חילוקי דעות בין חבר הועדה ובין מעביד בקשר למעשה של המעביד כאמור, רשאי חבר הועדה לפנות לשר העבודה והוא יחליט בעניין לאחר שנתן הזדמנות לצדדים להשמיע טענותיהם, והחלטתו תהיה סופית; לא יזקק שר העבודה לפנייה של חבר ועדת בטיחות שפוטר כאמור שנעשתה כתום שלושים יום מיום הפיטורין.

(ב) שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר דרכי סיוע של המעביד לועדת בטיחות במילוי תפקידה; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי סוגי מפעלים, ענפי עבודה, מקצועות או אזורים.

18. העברת סמכויות (תיקון: תשמ"ב)

שר העבודה רשאי להעביר סמכויותיו לפי סעיף 17(א), והודעה על כך תפורסם ברשומות.

19. נאמני בטיחות במפעל שקיימת בו ועדת בטיחות

מפעל שקיימת בו ועדת בטיחות, יהיו נציגי העובדים בוועדה, וכן עובדים אחרים שמינתה הועדה, הנאמנים לענייני בטיחות וגהות באותו מפעל.

20. נאמני בטיחות במפעל שאין בו ועדת בטיחות

(א) מפעל שאין בו ועדת בטיחות רשאים העובדים לבחור מביניהם או למנות נאמנים לענייני בטיחות וגהות במספר שיאושר על ידי מפקח עבודה אזורי.

(ב) דרך בחירתם או מינוים של נאמנים לפי סעיף קטן (א), תקופת כהונתם והסגולות שיש להתחשב בהן בבחירתם או במינוים, ייקבעו בתקנות.

21. הודעה על נאמן בטיחות ותחילת כהונתו

מי שנבחר או נתמנה נאמן בטיחות וקיבל על עצמו את התפקיד יודיע על כך בכתב למעבידו, ואם יש ועד עובדים במקום, יאשר הועדה את ההודעה; העתק ההודעה יישלח על ידי המעביד בדואר רשום למפקח עבודה אזורי ותחילת כהונתו של הנאמן תהיה מתאריך מתן ההודעה למעביד.

22. חובות וסמכויות של נאמן בטיחות

ואלה חובותיו וסמכויותיו של נאמן בטיחות:

- (1) לעמוד על תנאי הבטיחות והגהות ולפעול למען שיפורם;
- (2) להדריך את העובדים ולייעץ להם בכל הנוגע לשיפור הבטיחות והגהות;
- (3) להודיע בכתב למעביד או לבא-כוחו על ליקויים בשטח הבטיחות והגהות; העתק מכתב ההודעה ימסר ביד או בדואר רשום למפקח עבודה אזורי;
- (4) לעיין בכל פנקס, תעודה, דין-וחשבון או כל מסמך אחר הנוגעים לבטיחות ולגהות שחובה לנהלו, לקיימו או להגישו לפי חיקוק שביצעו ביד שר העבודה;
- (5) להילוות למפקח עבודה בביקוריו במפעל.

23. חובות המעביד

המעביד -

- (1) ייתן לנאמן הבטיחות את ההקלות הנאותות למילוי תפקידו ויעודד אותו בפעולותיו;
- (2) ינקוט באמצעים מתאימים לתיקון ליקויים שעליהם נמסרה לו הודעה כדין על ידי נאמן בטיחות, ואם לא עשה כן ימסור לנאמן הבטיחות, תוך זמן מתקבל על הדעת, הודעה מנומקת בכתב וישלח העתק הודעתו במכתב רשום למפקח עבודה אזורי.

24. הגנה על נאמן בטיחות (תיקון: תשמ"ב)

לא יפגע המעביד בתנאי עבודתו של נאמן בטיחות ובמעמדו בעבודה ולא יפטרו בשל פעולותיו כנאמן בטיחות; הוראות סעיף 17(א)(2) יחולו, בשינויים המחויבים לפי העניין, על חילוקי דעות בין נאמן בטיחות לבין מעביד בקשר למעשי המעביד כאמור.

25. ממונה על בטיחות (תיקון: תשמ"ט)³

- (א) שר העבודה רשאי, בין דרך כלל בתקנות ובין בהודעה מיוחדת בכתב, להורות למעביד על מינוי אדם מאומן כראוי להיות הממונה על הבטיחות במפעל על מנת שעיקר תפקידו יהיה בכך. הוראה כאמור לגבי מפעל גז כמשמעותו בסעיף 8ד(ח) תינתן לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתית.
- (ב) לא ייתן שר העבודה הודעה מיוחדת על פי סעיף קטן (א), אלא אם ראה שהיקף המפעל ותהליך העבודה ומידת הסיכון מצדיקים זאת, ולאחר שהתייעץ במועצת המוסד המוקם לפי סעיף 26.
- (ג) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר מינוי ממונה על בטיחות ופסילתו, בדבר חובותיו כלפי מפקח עבודה וועדת בטיחות ובדבר העונש שיהיה צפוי לו באי-מילוי חובותיו.

פרק שלישי: המוסד לבטיחות ולגהות

26. המוסד לבטיחות ולגהות

(א) מוקם בזה מוסד לבטיחות ולגהות (להלן - **המוסד**), שמטרתו לקדם את תנאי הבטיחות בעבודה והגהות המקצועית.

(ב) המוסד הוא גוף מואגד ורשאי להתקשר בחוזים, לרכוש, להחזיק ולהעביר נכסים ולהיות צד בכל משא ומתן, בין משפטי ובין אחר.

27. פעולות המוסד

המוסד -

- (1) ינהל פעולות הסברה;
- (2) יערוך ויפרסם מחקרים;
- (3) יסייע לבחירת נאמני בטיחות ולהקמתן של ועדות בטיחות, ידריכם ויעודדם בפעולתם, ולפי בקשת ועדת בטיחות או חלק מחבריה ישלח, במידת האפשר, נציג לשיבות הועדה;
- (4) יסייע לשירות הפיקוח בפעולותיו;
- (5) ייעץ לשר העבודה בעניינים כלליים הנוגעים לבטיחות ולגהות;
- (6) יהא רשאי להעניק תעודת הצטיינות למצטיינים בשטח הדאגה לבטיחות ולגהות במפעל.

28. מועצת המוסד⁴

- (א) הרשות העליונה של המוסד היא מועצת המוסד (להלן - **המועצה**), שחבריה יהיו נציגי העובדים והמעבידים שווה בשווה, נציגי הממשלה ונציגי מוסדות, שהם, לדעת שר העבודה, נוגעים בדבר.
- (ב) חברי המועצה יתמנו על ידי שר העבודה, ובלבד שנציגי העובדים במועצה יתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ונציגי המעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים של מעבידים, שלדעת השר, הם רפרזנטטיביים ונוגעים בדבר.
- (ג) שר העבודה יקבע, בתקנות, הוראות בדבר תקופת כהונתה של המועצה והתנאים להפסקת חברות בה.
- (ד) הודעה על הרכב מועצת המוסד תפורסם ברשומות.

29. ועדות

המועצה רשאית למנות מבין חבריה או שלא מבין חבריה, ועדות קבועות או זמניות, ולקבוע את תפקידיהן ולהעביר להן מסמכיותיה.

30. יושב ראש המועצה

שר העבודה, ובהעדרו - מי שנתמנה לכך על ידיו - יהיה יושב ראש המועצה.

31. נוהל

המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

32. מנהלת המוסד

- (א) המוסד יתנהל על ידי מינהלה שחבריה יהיו נציגי הממשלה במועצה, שיתמנו למנהלה על ידי שר העבודה, ונציגי עובדים ומעבידים במועצה שווה בשווה, שמספרם ייקבע על ידי המועצה ושייבחרו למינהלה על ידי נציגי העובדים במועצה ועל ידי נציגי המעבידים במועצה, כל סוג לחוד ובהצבעה נפרדת.
- (ב) לנציגי הממשלה במינהלה הנוכחים בישיבה ומצביעים פה אחד יהיה מספר קולות שקול כנגד קולות יתר חברי המנהלה הנוכחים בישיבה ומצביעים.
- (ג) המנהלה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

33. תקציב המוסד

- (א) המנהלה תכין הצעת תקציב שנתי למוסד ותגישו למועצה בתאריך שתקבע המועצה.
- (ב) המועצה תדון בהצעת התקציב ותעבירה, בצירוף הערותיה והמלצותיה, לאישור שר העבודה.
- (ג) שר העבודה רשאי לאשר את התקציב כפי שהוצע או בשינויים שימצא לנכון, לאחר בירור עם המנהלה.

34. הכנסות המוסד

תקציבו של המוסד יכוסה מהקצבת אוצר המדינה, ומהקצבת ארגוני עובדים ומעבידים שיש להם נציגים במועצה. כן רשאי המוסד לקבל תרומות והכנסות מארגון שוחריו ומפרסומים ומפעולות אחרות.

34א. משלוח מסמכים למוסד (תיקון: תשמ"ב)

לפי דרישת המוסד, מי שחייב לשלוח למפקח עבודה אזורי מסמך לפי סעיפים 15(ב), 21 או 23, ישלח העתק ממנו גם למוסד.

פרק שלישי 1: פעולה מונעת ומחקר בבריאות ובבטיחות בעבודה (תיקון: תשנ"ז)

34ב. פעולה מונעת ומחקר בתחום הבריאות והבטיחות בעבודה (תיקון: תשנ"ז)

(א) משרד העבודה והרווחה יבצע, באמצעות קופת חולים כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד 1994-, או באמצעות גוף אחר, פעולה מונעת ומחקר בתחום הבריאות והבטיחות בעבודה (להלן - פעולות), הכל מסוגים, במקומות, במועדים, בדרכים ובהיקף שיקבע שר העבודה והרווחה, ובלבד שסך כל ההוצאה הכספית למימון הפעולות לא יעלה בשנת כספים פלונית, על סך של 32 מיליון שקלים חדשים שיוקצו בתקציב משרד העבודה והרווחה.

(ב) הסכום האמור בסעיף קטן (א) יעודכן בכל שנה לפי מדד השכר הממוצע, המשמש לעדכון תקציב המדינה לעניין תחום ביטוח לאומי, ותיווסף לו תוספת בסכום שיוקצה למטרה זו מדי שנה בתקציב משרד העבודה והרווחה.

פרק רביעי : שונות

35. שמירת סוד

לא יגלה מומחה הפועל מכוח סעיף 5 או עובד המוסד כל דבר שהגיע לידיעתם בתוקף תפקיד לפי חוק זה, אלא תוך כדי מילוי חובה המוטלת עליהם לפי דין.

36. עונשין (תיקון: תשמ"ב)

(א) מי שעשה אחד מאלה:

(1) הפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו; או

(2) סירב להשיב למפקח עבודה על שאלה שהוא חייב להשיב עליה; או

(3) עבר על הוראות סעיף 35;

דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות, או שני העונשים כאחד.

(ב) מעביד שעבר על הוראות הסעיפים 16(ב) או 23(2) או שמסר ללא יסוד מספיק הודעה, לפי סעיף 7

(ב), למפקח לעבודה אזורי על הרחקת גורם סכנה, או שלא מילא אחרי הוראה על פי סעיף 25(א), דינו -

קנס 500 לירות.

(ג) מי שלא שלח למפקח עבודה אזורי או למוסד הודעה או מסמך, או העתק מאלה, והוא חייב לעשות זאת

לפי חוק זה, דינו - קנס 500 לירות.

(ד) מי שלא קיים הוראה של מפקח עבודה שניתנה לפי סעיף 3(7) או שעבר על הוראות סעיף 8(א), דינו -

מאסר ששה חדשים או קנס 50,000 שקלים.

(ה) נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו בידי חבר-בני-אדם, מואגד או בלתי מואגד, יאשם בה כל מי

שבעת ביצועה היה מנהל פעיל, בא-כוח או שותף פעיל בחבר, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא

בידיעתו ושנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות החוק והתקנות לפיו.

37. העברה מכהונה

נאמן בטיחות או חבר ועדת בטיחות שלא מילא את החובות המוטלות עליו על פי חוק זה או שהשתמש

לרעה בסמכויותיו או שהתרשל במילוי חובותיו, רשאי מפקח העבודה הראשי להעבירו מכהונתו אולם לגבי

נאמן בטיחות לא יעשה כן מפקח העבודה הראשי אלא לאחר שהתייעץ בוועד העובדים במפעל, אם ישנו,

ולגבי חבר ועדת בטיחות שהוא נציג המעביד לא יעשה כן, אלא לאחר שהתייעץ במעביד.

38. משלוח חינם בדואר

כל הודעה או מסמך לפי חוק זה, או העתק מאלה, מותר לשלוח למפקח עבודה אזורי במשלוח חינם בדואר

רשום, במעטפה שרשום עליה "פיקוח על עבודה".

39. קיום מינויים

(א) מי שנתמנה להיות מפקח לפי פקודת מחלקת העבודה, 1943, רואים אותו כאילו נתמנה להיות מפקח

עבודה לפי חוק זה.

(ב) מי שנתמנה להיות מפקח עבודה לפי חוק זה, או שרואים אותו כאילו נתמנה לכך, ייחשב לעניין כל חיקוק שביצעו בידי שר העבודה כאילו נתמנה להיות מפקח או מפקח עבודה לעניין אותו חיקוק. הוראות סעיף קטן זה חלות בשינויים המחויבים לפי העניין, לגבי מפקח ראשי.

40. הגבלת תחולה

בהתייעצות עם שר הביטחון רשאי שר העבודה לקבוע בתקנות סייגים לתחולת חוק זה לגבי מפעלי משרד הביטחון.

41. ביטול

בטלים -

(1) הסעיף 4(2), 5(ד) ו-10 לפקודת מחלקת העבודה, 1943;

(2) הסעיפים 39 ו-40 לפקודת בתי חרושת, 1946.

42. שמירת דינים (תיקון: תשמ"ב)

(א) חוק זה בא להוסיף על האמור בכל חיקוק אחר ולא לגרוע ממנו; קיום חובה לפי חוק זה והתקנות לפיו, אינו פוטר מקיום חובה לפי חיקוק אחר.

(ב) הורשע אדם על עבירה לפי חוק זה או שילם קנס מינהלי, אין בכך כדי לפטרו מחובותיו על פי חוק זה והתקנות לפיו.

43. תקנות

שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם מועצת המוסד, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

44. הוראות מעבר (תיקון: תשנ"ז, תשנ"ח)

(א) פרק ג' בתקנות מס מקביל (שירותי בריאות בעבודה), התשל"ג 1973- (להלן - **התקנות**), כנוסחו ביום כ"א בטבת התשנ"ז (31 בדצמבר 1996), יראו אותו כאילו הותקן, בשינויים המחויבים, לפי סעיף 34ב, בכל הנוגע לתקופה המתחילה ביום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997).

(ב) בתקופה שמיום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997), ועד יום כ"ה בסיון התשנ"ז (30 ביוני 1997), ימשיך המוסד לביטוח לאומי לשלם עבור הפעולות מתוך הכספים שיעביר אליו לצורך כך משרד העבודה והרווחה בהתאם לאמור בתקנות.

(ג) על אף האמור בסעיף 34ב ימומנו הפעולות בשנת הכספים 1997 גם מיתרת הסכום השווה ל-1% מסכום התקבולים שגבה המוסד לפי חוק מס מקביל, התשל"ג 1973-, בשנת הכספים 1996, ואשר לא נוצלה למימון הפעולות בתקופה שמיום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) ועד יום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997).

(ד) המוסד לביטוח לאומי יעביר למשרד העבודה והרווחה את הסכום האמור בסעיף קטן (ג) מתוך התקבולים שגבה כאמור, למימון הפעולות עד יום ה' בשבט התשנ"ח (1 בפברואר 1998).

1 ס"ח תשי"ד, 202; תשכ"ט, 78; תשמ"ב, 162, 205; תשמ"ו, 36; תשמ"ט, 113; תשנ"ז, 44; תשנ"ח, 92.

2 סעיף 36 לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט 1989- (ס"ח תשמ"ט, 114) קובע תחילת תיקון סעיפים ד8 (ח) ו25- (א) ביום 1.12.89.

3 (א) פורסמו הודעות לפי סעיף 1, בדבר תפקידי שירות הפיקוח על העבודה, המטילים עליו את הפיקוח על קיום של: חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח 1958- (י"פ תשנ"ב, 36); חוק שכר מינימום, התשמ"ז 1987- (י"פ תשנ"ב, 4053); חוק שכר מינימום, התשמ"ז 1987- (י"פ תשנ"ד, 2960); חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א 1951- (י"פ תשנ"ד, 2960); חוק עבודת הנוער, התשי"ג 1953- (י"פ תשנ"ד, 2960);

(ב) פורסמה הודעה לפי סעיף 1 (י"פ תשנ"ב, 4053) המטילה על ארגון הפיקוח על העבודה את הפיקוח על קיומו של חוק שכר מינימום, התשט"ז 1987-.

(ג) פורסמה הודעה לפי סעיף 1 (י"פ תשנ"ד, 2960) המטילה על ארגון הפיקוח על העבודה את הפיקוח על קיומו של חוק הנוער, התשי"ד 1954-.

4 פורסמה הודעה לפי סעיף 28 (א) (י"פ תשס"א, 869) על המוסדות הנוגעים בדבר.

19.2 מסירת מידע והדרכת עובדים

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט 1999- 1

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 8 ו43- לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד 1954- (להלן - החוק), בהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות ולגהות, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"**בודק מעבדתי מוסמך**" - עובד מעבדה מוסמכת שהסמיכו מפקח העבודה הראשי לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות;

"בדיקה סביבתית-תעסוקתית" - ניטור סביבתי בידי בודק מעבדתי מוסמך, של גורמים כימיים ופיסיקליים מזיקים, המצויים במקום העבודה או בתהליך עבודה של עובד, שעל פיהם נקבעות רמות החשיפה הסביבתית-תעסוקתית, לרבות רמת חשיפה משוקללת ורמת חשיפה לזמן קצר, במקום עבודה של עובד;
"מחזיק במקום העבודה" - כל אחד מאלה:

(1) המעביד;

(2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל1970-;

(3) בעל מקום העבודה;

(4) המנהל בפועל את מקום העבודה;

(5) מי שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה;

(6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.

"מעבדה מוסמכת" - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות.

"מפקח עבודה" - כמשמעותו בחוק;

"סיכונים" - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בציוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר, במקום עבודה.

2. מסירת מידע בדבר סיכונים

מחזיק במקום עבודה ימסור לעובד במקום העבודה מידע עדכני בדבר הסיכונים במקום, ובפרט בדבר הסיכונים הקיימים בתחנת העבודה שבה מועסק העובד, וכן ימסור לו הוראות עדכניות לשימוש, להפעלה ולתחזוקה בטוחים של ציוד, של חומר ושל תהליכי עבודה במקום.

3. הדרכת עובדים

(א) מחזיק במקום עבודה יקיים הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם (להלן - הדרכה), באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא שכל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא דיו בנושאי ההדרכה, בהתאם לתפקידו ולסיכונים שלהם הוא חשוף; מחזיק במקום עבודה יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה.

(ב) מחזיק במקום עבודה ינקוט אמצעים כדי לוודא שההדרכה שניתנה לעובדים הובנה על ידם כראוי וכי הם פועלים על פיה.

(ג) הדרכה למנהלי עבודה ולעובדי תחזוקה תינתן באמצעות המוסד לבטיחות ולגהות או מוסד אדם אחר שאישר לכך מפקח עבודה ראשי.

4. הדרכת נאמני בטיחות

מחזיק במקום עבודה יכשיר את נאמני הבטיחות ואת חברי ועדת הבטיחות כמשמעותם בפרק השני לחוק, לביצוע תפקידיהם לפי סעיף 14 לחוק; הכשרה כאמור תינתן באמצעות המוסד לבטיחות ולגהות או מוסד או אדם אחר שאישר לכך מפקח עבודה ראשי.

5. שכר ותשלומים אחרים

(א) נערכה הדרכה בהתאם לתקנות אלה ייחשב זמן ההדרכה כזמן עבודה. (ב) עובד לא יהיה חייב בכל תשלום או תמורה אחרת בעד הדרכה.

6. פנקס הדרכה

מחזיק במקום עבודה ינהל פנקס הדרכה ובו ירשום את אלה:

(1) שמות העובדים שהשתתפו בהדרכה;

(2) מועדי מתן ההדרכה;

(3) סוג ההדרכה;

(4) נושא ההדרכה;

(5) שם המדריך;

(6) כשירותו ותפקידו של המדריך.

7. תמצית מידע בכתב

(א) מחזיק במקום עבודה ימסור לעובד במקום העבודה, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, תמצית בכתב של מידע בדבר סיכונים בעבודה שבה הוא מועסק, או הקיימים במקום העבודה או בכל מקום אחר שבו עלול הוא להיחשף להם עקב ביצוע תפקידו.

(ב) תמצית בכתב, כאמור בתקנת משנה (א) תהיה בשפה העברית והערבית ובשפה נוספת המובנת לרוב העובדים במקום העבודה; המעביד ידאג שתוכנו של המסמך האמור יוסבר לעובד בשפה המובנת לו, אם אינו שולט בשפות שבהן נמסרה התמצית.

(ג) נשתנו התפקיד או תחנת העבודה של העובד, ימסור לו המחזיק במקום העבודה תמצית בכתב כאמור בתקנת משנה (א) לגבי התפקיד או תחנת העבודה החדשים.

8. סימון ושילוט

מחזיק במקום עבודה יודא שחומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה יהיו מסומנים בתווית או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי. המחזיק ידאג שתוכן התוויות והשלטים האמורים יוסבר לעובד בשפה המובנת לו, אם אינו שולט בשפה שבה נכתבו.

9. הודעה

הוכנסו למקום עבודה חומרים, ציוד או תהליכי עבודה חדשים, שיש בהם סיכונים או נתגלה סיכון כאמור בחומר, בציוד או בתהליך עבודה קיימים במקום עבודה, יודיע על כך מיד המחזיק במקום העבודה למפקח העבודה האזורי, לכל רופא תעסוקתי המטפל במקום העבודה, לממונה על הבטיחות ולוועדת הבטיחות, אם ישנם.

10. איסורים

(א) לא יעסק עובד במקום עבודה אלא אם כן ניתנה לו הדרכה כאמור בתקנות אלה וסופקו לו אמצעי המיגון הנדרשים.

(ב) במקום עבודה לא ישתמשו בחומר או בציוד ולא יפעילו תהליך עבודה, שיש בהם סיכונים, אלא אם כן ניתנו לגביהם מידע והדרכה ונעשו סימונים, הכל בהתאם לתקנות אלה.

11. תוצאות בדיקה סביבתית

(א) נערכה בדיקה סביבתית-תעסוקתית במקום עבודה ונתגלה בה שקיימת במקום העבודה רמה חריגה של גורמים מזיקים לבריאות, ימסור המחזיק במקום העבודה, בכתב, את תוצאות הבדיקה הסביבתית לעובדים המועסקים בו והעלולים להיות חשופים לגורמים מזיקים כאמור, וכן הסבר בכתב בדבר הסיכונים שנתגלו בבדיקה ובדבר האמצעים שיש לנקוט להגנה מפניהם.

(ב) המחזיק במקום עבודה רשאי למסור לעובדים את תוצאות הבדיקה והסבר כאמור בתקנת משנה (א) באמצעות הודעה על לוח המודעות במקום העבודה.

12. בדיקה רפואית

נערכה לעובד בדיקה רפואית במטרה לגלות או למנוע סיכונים, יביאו המוסד הרפואי או הרופא, שערכו את הבדיקה, לידיעת העובד הנבדק, בתוך זמן סביר, את מצב בריאותו, בדרך ובאופן שיראו לנכון.

13. חובות העובד

(א) עובד חייב -

(1) להודיע למחזיק במקום העבודה על סיכון במקום העבודה שנתגלה לו תוך כדי עבודתו ושלא היה ידוע מקודם;

(2) להתייצב לכל הדרכה, שהזמינו אליה המחזיק במקום העבודה או מי מטעמו, זולת אם היתה סיבה סבירה להעדרו.

(ב) מחזיק במקום עבודה יפרסם את חובות העובד המפורטות בתקנת משנה (א) על לוח המודעות במקום העבודה.

14. פרסום שם הממונה על הבטיחות ומפקח העבודה

מחזיק במקום עבודה יפרסם על לוח המודעות את שם הממונה על הבטיחות, אם מונה, ואת שם מפקח העבודה המפקח על מקום העבודה ואת מספרי הטלפון שבהם אפשר להשיגם.

15. עונשין

העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו - מאסר שישה חודשים, או קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז 1977-.

16. הגנה

הואשם מחזיק במקום עבודה בעבירה על הוראות תקנה 2 או 3 מחמת שנתגלה פגם או ליקוי בעדכניות המידע או בנכונות ההוראות שמסר לעובדיו על פי הוראות תקנות אלה, תהא זו הגנה טובה לנאשם אם הוכיח אחת מאלה:

(1) כי נקט אמצעים סבירים כדי לוודא את נכונותם ואת עדכניותם של המידע או של ההוראות שמסר, לפי העניין;

(2) כי המידע או ההוראות נתקבלו מאת משרד ממשלתי, מוסד של המדינה או מוסד להשכלה גבוהה, שעניינם במידע או בהוראות האמורים.

17. תחילה

תחילתן של תקנות אלה שלוש ימים מיום פרסומן.

---

¹ ק"ת תשנ"ט, 1141.

19.3 תכנית בטיחות במקום עבודה

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית בטיחות), התשמ"ד 1984 - ¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 8ד ו-43 לחוק ארגון ופיקוח על העבודה, התשי"ד 1954 - (להלן - החוק), לאחר התייעצות עם שר הבריאות ולאחר התייעצות בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, ובארגון מעבידים שלדעתי הוא ארגון יציג ונוגע בדבר, בהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות וגהות, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. חובת הכנת תכנית בטיחות

החובה להכין תכנית בטיחות תחול על אלה:

(1) מחזיק במקום עבודה, שהוא מפעל כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התשל"ל 1970- , שמועסקים בו 100 עובדים לפחות:

(2) מחזיק במקום עבודה, שהוא מפעל כאמור, הנמנה עם הסוגים המפורטים בתוספת ושמועסקים בו 50 עובדים לפחות;

(3) מחזיק בכל מקום עבודה אחר, שמפקח עבודה אזורי הורה לו בכתב לעשות כן עקב סיכונים שציין בהוראה כי הם קיימים במקום העבודה.

2. המועד להכנת תכנית בטיחות

את תכנית הבטיחות יכין החייב להכינה לפי תקנה 1(1) או (2) תוך 12 חדשים מיום תחילתן של תקנות אלה, ומי שקיבל הוראה לפי תקנה 1(3) - תוך 12 חדשים מיום שקיבל הוראה כאמור.

3. הוראות חובה בתכנית בטיחות

על מחזיק במקום עבודה, שחלה עליו חובת הכנת תכנית בטיחות, לכלול בתכנית הבטיחות, בנוסף לעניינים שפורטו בסעיף 8(ב) לחוק, הוראות בעניינים אלה:

- (1) עריכת סקר סיכונים במקום העבודה באמצעות אחד מאלה: המוסד לבטיחות ולגהות, הממונה על הבטיחות, ועדת הבטיחות, או אדם אחר העוסק בענייני בטיחות ושיש לו הכשרה מתאימה לכך מטעם המוסד לבטיחות ולגהות או מטעם גוף אחר, שאישר לכך, מפקח העבודה הראשי;
- (2) נוהל לאיתור מפגעי בטיחות וגהות במקום העבודה והדרכים לסילוק או למניעה של מפגעים כאמור;
- (3) המבנה הארגוני של מערך הבטיחות במקום העבודה, לרבות מינוי ממונה בטיחות, ממונה על בטיחות קרינה - לפי הצורך, נאמני בטיחות, ועדת בטיחות וממונה על כיבוי אש, וכן קביעת המרפאה התעסוקתית הנותנת שירותי בריאות למפעל;
- (4) השתלמות והדרכה בתחומי הבטיחות והגהות לעובדים;
- (5) רשימת הציוד והחמרים, החייבים בבדיקות תקופתיות, ומועדי הבדיקה שלהם;
- (6) רשימת העובדים החייבים בבדיקות בריאות תקופתיות, בציון הבדיקות הדרושות ומועדיהן;
- (7) לוח זמנים לביצוע הוראות פסקאות (1), (3) ו-(4) ודרכי מעקב אחרי הביצוע.

4. עדכון תכנית בטיחות

- (א) לאחר שהוכנה תכנית בטיחות, היא תעודכן מדי שנה.
- (ב) נעשו במקום העבודה שינויים, תתוקן תכנית הבטיחות בהתאם למתחייב מהשינויים.

5. הכנת תכנית בטיחות²

במקום עבודה, שעל המחזיק בו חלה חובת הכנה של תכנית בטיחות, יכין אותה הממונה על הבטיחות, ובהעדר ממונה על בטיחות - אדם אחר שעיסוקו בבטיחות ושיש לו הכשרה מתאימה לכך מטעם המוסד לבטיחות וגהות או מטעם גוף אחר שאישר לכך מפקח העבודה הראשי.

6. הבאת תכנית הבטיחות לידיעת ועדת הבטיחות והעובדים

(א) הייתה במקום עבודה ועדת בטיחות - ימסור לה המחזיק במקום העבודה עותק של תכנית הבטיחות.

(ב) המחזיק במקום העבודה יחזיק עותק מתכנית הבטיחות במקום שיש לעובדים גישה חופשית אליו.

7. חזקת אחריות

בתאגיד שעבר על הוראה מהוראות תקנות אלה, רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל, שותף, או בכיר של אותו תאגיד, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים נאותים כדי להבטיח שהוראות תקנות אלה יקוימו.

8. עונשין

העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו - מאסר 6 חדשים או קנס שלא יעלה על הקבוע בסעיף 40(2) לחוק העונשין, התשל"ז 1977-.

9. שמירת דינים

הוראות תקנות אלה באות להוסיף על הוראות כל דין.

10. תוקף (תיקון: תשמ"ו, תשמ"ח, תש"ן, תשנ"א, תשנ"ג, תשנ"ד, תשנ"ה)

תקפן של תקנות אלה עד יום כ"ה בסיון התשנ"ו (30 ביוני 1997).

תוספת (תיקון: תשמ"ד)

(סעיף 1(2))

1. תעשייה

2. חקלאות

3. מכרות ומחצבות

4. בניה ובניה הדסית

5. מוסכים

6. נמלי ים ואויר

7. מוסדות חינוך, מוסדות מחקר, מעבדות ומכוני מחקר.

---

1 ק"ת תשמ"ד, 2523, 1964; תשמ"ו, 1104; תש"ן, 1244; תשנ"א, 1233; תשנ"ג, 44; תשנ"ד, 2; תשנ"ה, 1899.

2 פורסמה הודעה (י"פ תשמ"ה, 3301) המאשרת לעניין תקנה זו כל מוסד אקדמאי המכשיר מהנדסים כמשמעותם בחוק רישום מהנדסים ואדריכלים, התשי"ח 1958-.

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מועצת המוסד לבטיחות וגהות), תשכ"ג 1963-1

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 28 (ג), 31 ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954, אני מתקין תקנות אלה:

1. תקופת כהונת המועצה

- (א) תקופת כהונתה של מועצת המוסד לבטיחות ולגהות (להלן - **המועצה**) היא ארבע שנים.
(ב) תקופת כהונתה של המועצה אשר כיהנה ערב תחילת תקופת של תקנות אלה, תיתם ביום תחילתן.

2. הפסקת חברות במועצה

- כהונתו של חבר המועצה תיפסק אם חל בו אחד מאלה:
- (1) התפטר על ידי מסירת הודעה בכתב ליושב ראש;
  - (2) עבר עבירה פלילית שיש בה קלון;
  - (3) נמצא פסול-דין;
  - (4) נעדר משלוש ישיבות רצופות של המועצה ולדעת היושב ראש לא הייתה סיבה סבירה להיעדרו;
  - (5) חדל לייצג את העובדים או המעבידים אשר, בהתייעצות עם ארגונם, מונה כנציגם במועצה, והדבר הובא בכתב לידיעת היושב ראש;
  - (6) היה לעובד המוסד.

3. כינוס המועצה

- היושב ראש יכנס את המועצה בכל אחד מאלה:
- (1) לא יאוחר מארבעה חדשים לאחר הישיבה הקודמת;
  - (2) על פי בקשה בכתב המפרטת את סדר היום המוצע, חתומה על ידי לא פחות מחמישית ממספר חברי המועצה;
  - (3) כשהוא רואה צורך מיוחד בכך.

4. קביעת סדר היום

- (א) סדר היום לישיבות המועצה ייקבע על ידי היושב ראש, ובלבד שייכלל בו כל עניין -
- (1) שהמועצה החליטה להעמידו על סדר היום;
  - (2) שפורט בבקשה לכינוס המועצה לפי תקנה 3(2) בהתאם לסדר מסירת הבקשות ליושב ראש.
  - (ב) המועצה לא תדון בעניין שלא נכלל בסדר היום.

5. שינויים בסדר היום

- (א) הצעה לשנות את סדר היום תוגש לפני ישיבת המועצה או עם פתיחתה; ההצעה תועמד להצבעה אם נמצא לה תומך; המציע רשאי להסבירה בקיצור לפני ההצבעה, ואחד המתנגדים לה רשאי להשיב.
- (ב) הצעה לשינוי בסדר היום תתקבל ברוב דעותיהם של כל חברי המועצה.

6. הזמנות

- (א) הזמנה לישיבת המועצה תפרט את סדר היום שלה והיא תימסר לחברי המועצה לפחות 14 יום לפני המועד שנקבע לישיבה.
- (ב) הזמנה לישיבה דחופה וכן הודעה על ביטול ישיבה, דחייתה או הקדמתה, מותר למסור בדרך הנראית ליושב ראש כיעילה, ובלבד שהודעה על ישיבה דחופה, דחיית ישיבה או הקדמתה, שנמסרה כאמור תאפשר למוזמן להשתתף בישיבה.
- (ג) ישיבת המועצה תהא כדין גם אם הזמנה שנשלחה בעוד מועד לפי מען חברי המועצה לא הגיעה לידי חבר מחבריה.

7. מנין חוקי

- (א) שלישי מחברי המועצה וביניהם היושב ראש, הם מנין חוקי בישיבותיה.
- (ב) לא היה בישיבת מועצה מנין חוקי, יהיו בישיבה הבאה ששית חברי מועצה וביניהם היושב ראש, מנין חוקי לגבי כל עניין שעמד על סדר היום של הישיבה הראשונה.
- (ג) היושב ראש יקבע את המועד לישיבה השנייה; ההזמנה לישיבה השנייה תכלול אזהרה שהישיבה כאמור תתקיים גם אם מספר המשתתפים בה יהיה כאמור בתקנת משנה (ב).
- (ד) פחת מספר המשתתפים במשך הישיבה והיה קטן מן המניין החוקי, לא תיפגע חוקיות ההחלטות בשל כך בלבד.

8. הנהלת ישיבות

- (א) היושב ראש -
- (1) יפתח וינעל את הישיבות;
  - (2) ינהל את הדיונים בהתאם לסדר היום שנכלל בהזמנה לישיבה או כפי ששונה לפי תקנה 5;
  - (3) יקציב לכל חבר שביקש את רשות הדיבור את הזמן שמותר לו לנאום;
  - (4) יקבע את תוצאות ההצבעות.
- (ב) היושב ראש רשאי -
- (1) להפסיק חבר מועצה החורג בדבריו מהעניין הנדון, או הנואם מעל לזמן שהוקצב לו;
  - (2) לקרוא לסדר חבר מועצה אשר התנהגותו אינה כשורה.

9. סדר הדיונים

(א) היושב ראש ייתן לחברי המועצה רשות הדיבור לפי סדר בקשתם.

(ב) מגיש הצעה ראשי לפתוח את הדיון בהצעתו ולסיימו.

10. קבלת החלטות

החלטות יתקבלו ברוב קולות המצביעים באותה ישיבה; היה מספר הקולות שקול, יכריע קולו של היושב ראש.

11. סדרי הצבעה

(א) ההצעות יועמדו להצבעה לפי סדר הגשתן; בהצעות שקבלת אחת מהן שוללת את קבלתה של האחרת, יצביעו קודם על המרחיקה לכת; נתעורר ספק בנוגע לסדר ההצבעה, יכריע היושב ראש.

(ב) ההצבעה תהיה בהרמת ידיים.

(ג) על פי דרישת חבר מחברי המועצה יספור היושב ראש את קולות המצביעים בעד ונגד ההצעה וכן הנמנעים מהצבעה.

12. פרוטוקול

יירשם פרוטוקול מכל ישיבה שבו ייכללו לפחות פרטים אלה:

(1) שמות חברי המועצה הנוכחים בישיבה, וכן שמותיהם של הנעדרים;

(2) סדר היום;

(3) שמות המשתתפים בוויכוח ותמצית דבריהם;

(4) ההצעות;

(5) תוצאות ההצבעות;

(6) ההחלטות.

13. אישור הפרוטוקול

(א) היושב ראש יאשר בחתימת ידו את הפרוטוקול לא יאוחר מאשר בישיבה הבאה והעתק ממנו יישלח לכל חבר מועצה.

(ב) תוך חודש מיום קבלת העתק מהפרוטוקול ראשי חבר מועצה לבקש מהיושב ראש לתקן את תכנו.

(ג) על בקשה לתקן את הפרוטוקול יחליט היושב ראש. החליט היושב ראש לתקן את הפרוטוקול יישלח העתק מהתיקון לחברי המועצה.

14. זכות עיון

חבר מועצה ראשי לעיין בפרוטוקול מישיבות המועצה בכל עת סבירה או להעתיקו.

15. מינוי ועדות

המועצה ראשית למנות ועדות מבין חבריה.

16. כינוס ועדות וסדר עבודתן

(א) יושב ראש של ועדה יכנס אותה לפי הצורך או לפי בקשת יושב ראש המועצה.
(ב) הוראות תקנות 3(2) עד 6 ו-8 עד 12 יחולו על ועדות המועצה, בשינויים שהעניין מחייבם.

17. תפקידי המנהלה

הזמנות לשיבות המועצה וועדותיה ימסור על ידי מנהלת המוסד והיא תנהל את פרוטוקול ישיבותיהן, תעבירם לחברים ותשמרם.

18. תחילה

תחילתן של תקנות אלה היא ביום ז' בניסן תשכ"ג (1 באפריל 1963).

---

¹ ק"ת תשכ"ג, 1224.

19.5 ועדות בטיחות ונאמני בטיחות במקום עבודה

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות-בטיחות ונאמני-בטיחות), תשכ"א-1960-¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 11, 20 ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954, אני מתקין תקנות אלה:

1. מינוי נציגי עובדים ונאמנים

נציגי עובדים בוועדת-בטיחות (להלן - נציגי העובדים) או נאמנים לענייני בטיחות וגהות (להלן - הנאמנים) יתמנו על ידי ועד העובדים במפעל.

2. קשר בין ועדת בטיחות ובין ועד עובדים ומועצת ייצור

בין נציגי העובדים יהיה אחד שהוא חבר ועד העובדים, ואם יש במפעל מועצת-ייצור, גם אחד שהוא נציג העובדים במועצה; חבר ועד עובדים שנתמנה נציג כאמור, לא יטיל עליו ועד העובדים תפקיד קבוע אחר.

3. בחירת נציגי עובדים ונאמנים

אין במפעל ועד עובדים, ייבחרו נציגי העובדים או הנאמנים על ידי העובדים במפעל, באסיפה שתכונס לצורך זה, על ידי בא-כוח המוסד לבטיחות ולגהות.

4. סגולות חברי ועדת בטיחות ונאמנים

במינוים או בבחירתם של חברי ועדת-בטיחות ונאמנים יש להתחשב בסגולות אלה:

(1) ותק במפעל ובמקצוע;

(2) עירנות והבנה לבטיחות בעבודה.

5. תקופת כהונה

חברי ועדת-בטיחות ונאמנים יתמנו או יבחרו לשלוש שנים, ומותר לחזור למנותם או לבחרם מחדש; ובלבד שתקופת כהונתו של נציג העובדים בוועדת-בטיחות שהוא חבר ועד העובדים או נציג העובדים במועצת-ייצור, תסתיים לפני המועד האמור אם חדל להיות חבר ועד העובדים או נציג העובדים במועצת הייצור.

5.א. מועדי התכנסות ועדת הבטיחות (תיקון: תשל"ג)

על ועדת הבטיחות להתכנס לפחות שמונה פעמים בשנה; לא התכנסה הועדה כאמור, יכנסה הממונה על הבטיחות והוא יקבע את המועד ואת סדר היום של הועדה.

6. אישור פעולות

פעולה שנעשתה על ידי חברי ועדת-בטיחות, שתקופת כהונתם נסתיימה ושהיתה כדין אילולא נסתיימה תקופת כהונתם, רואים אותה כאילו נעשתה כדין.

7. הוראות מעבר

חברי ועדת-בטיחות שנתמנו או נבחרו לפני פרסום תקנות אלה ברשומות, יראו אותם כאילו נתמנו או נבחרו לפי תקנות אלה בתאריך שנתמנו או נבחרו.

---

¹ ק"ת תשכ"א, 252; תשל"ג, 1735.

19.6 ממונים על הבטיחות במקום עבודה

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו1996-¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 25 ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד1954- (להלן החוק), בהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות ולגהות ולעניין מפעל גז לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתית, אני מתקינה תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"**אישור כשירות**" - אישור בכתב שנתן מפקח העבודה הראשי בדבר קיום כישורים לשמש ממונה על בטיחות במפעל;

"**בניה**" ו"**בניה הנדסית**" - כמשמעותם בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל1970- (להלן - הפקודה);

"**הנדסאי**" ו"**טכנאי**" - מי שרשום כהנדסאי או טכנאי, לפי העניין, במשרד העבודה והרווחה;

"**חקלאות**" - לרבות מיון, אריזה ושינוע של תוצרת חקלאית בתחומים המפורטים בתוספת הראשונה;

"מבצע בניה" - קבלן ראשי או מזמין, המבצע את העבודה כולה או חלקה באמצעות עובדים שלו או באמצעות קבלנים העובדים למענו;

"מהנדס רשום" - כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח 1958-;

"ממונה על הבטיחות" - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ולפי תקנות אלה (להלן - **ממונה**);

"מעביד" - כמשמעותו בפקודה, לרבות תופש מקום עבודה;

"מפעל" - כל מקום שחלה עליו חובת מינוי ממונה על בטיחות לפי תקנה 4.

2. חובת קיום אישור כשירות

לא יעסוק אדם כממונה על הבטיחות, ולא יעסק ככזה, אלא אם כן בידו אישור כשירות תקף.

3. מתן אישור כשירות

(א) לא יינתן לאדם אישור כשירות, אלא אם כן הוא אחד מאלה:

(1) בעל תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח 1958-, בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה ודומיהם, בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודה במקצועו לאחר סיום לימודיו המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות וגהות או במוסד אחר;

(2) טכנאי או הנדסאי שרכש נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במקצועו, לאחר סיום לימודיו המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות וגהות או במוסד אחר;

(3) מי שהוכיח להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, כי הוא ראוי להיות ממונה על בטיחות, אף שאין מתקיימות בו הוראות פסקה (1)

או (2), ובלבד שהינו בעל השכלה שוות ערך להשכלה הנדרשת בהן, עבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, ונסיונו המקצועי בתחום הבטיחות והגהות, יהיה שלוש שנים לפחות, או אם נתקיימו בו הוראות תקנה 15.

(ב) בעל אישור כשירות חייב להשתתף מדי שנה, בשמונה ימי השתלמויות לפחות, לקידום הידע בנושאי בטיחות וגהות בעבודתו, במסגרות שיאשר מפקח העבודה הראשי; וידווח מדי שנה למפקח העבודה הראשי על ההשתלמויות שבהן השתתף בשנה החולפת.

(ג) לא מילא בעל אישור כשירות אחר הוראות תקנת משנה (ב), רשאי מפקח העבודה הראשי לבטל את תעודת הכשירות או להתלותה עד למילוי ההוראות כאמור.

4. חובת מינוי ממונה על הבטיחות

אלה חייבים למנות ממונה על הבטיחות:

- (1) מחזיק במקום עבודה שחלה עליו פקודת הבטיחות בעבודה, כולה או חלקה, ואשר מועסקים בו חמישים עובדים לפחות;
- (2) מחזיק במקום עבודה הנמנה עם הסוגים המפורטים בתוספת השניה ושמועסקים בו חמישים עובדים לפחות;
- (3) מבצע בניה המעסיק, בעצמו או באמצעות קבלני משנה, 100 עובדים לפחות באתרי הבניה בו זמנית;
- (4) מעסיק, המעסיק בחקלאות, 50 עובדים לפחות בו זמנית;
- (5) מחזיק בכל מקום עבודה אחר, שעל סמך הסיכונים בו קבע מפקח אזורי, שיש למנות בו ממונה על הבטיחות, והורה לו, בכתב, לעשות כן.

5. מינוי ממונה על הבטיחות

- (א) מעביד ימנה לממונה על הבטיחות במפעל בעל אישור כשירות.
- (ב) לא ימנה מעביד אדם לממונה על הבטיחות במפעל הנמנה עם הענפים המפורטים בתוספת השלישית, אלא אם כן רכש נסיון של שנתיים לפחות בענף שעמו נמנה המפעל.
- (ג) לפי דרישת מפקח עבודה אזורי יחוייב ממונה על הבטיחות במפעלים כאמור, לעבור בהצלחה, תוך שנה ממועד מינויו, השתלמות ענפית לפי תכנית שאישר מפקח העבודה הראשי.
- (ד) שוכנע מפקח עבודה אזורי כי הסיכונים הקיימים במפעל, שטחו או מספר העובדים בו מחייבים מינוי של יותר מממונה על הבטיחות אחד, ודרש, בכתב, מינוי כאמור, חייב המעביד למנות יותר מממונה אחד, כנדרש.

6. הודעה על המינוי

- (א) המעביד ימסור למפקח עבודה אזורי בקשה לאשר מינוי ממונה על הבטיחות לפי הטופס שבתוספת הרביעית, כאשר ספח הצהרת המתמנה חתום ביד המועמד, ויצרף את המסמכים הנדרשים לפיה.
- (ב) אישר מפקח עבודה אזורי את המינוי, יודיע על כך בכתב למעביד ולממונה על הבטיחות, על ידי החזרת הטופס האמור בתקנת משנה (א), כשהוא חתום בידו במקום המתאים, תוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה לאישור המינוי.

7. התנגדות למינוי

- (א) מפקח עבודה אזורי רשאי להתנגד למינוי פלוני לממונה על הבטיחות במפעל אם לדעתו נתקיים במי שמבקשים למנותו, אחד מאלה:

- (1) לא נתקיים בו הוראות תקנה 2 או 5(ב);
- (2) אין הוא מסוגל, מסיבות רפואיות, לפי קביעת רופא תעסוקה, למלא תפקיד כאמור;
- (3) תפקידים אחרים שהוא ממלא עלולים להפריע לו במילוי תפקידו;
- (4) ידיעותיו אינן מספיקות בהתחשב בתהליכי העבודה במפעל;

- (5) הורשע בעבירה שלדעת מפקח עבודה אזורי יש בה כדי למנוע ממנו למלא תפקידו באופן ראוי;
 (6) מעמדו, תפקידו וכפיפיותיו במערך הארגוני לא יאפשרו לו לבצע תפקידו.
 (ב) מפקח עבודה אזורי יודיע למעביד, בכתב, תוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה לאישור המינוי, על התנגדותו למינוי המוצע, ויפרט את הנימוקים להתנגדותו.
 (ג) קיבל מעביד הודעה לפי תקנת משנה (ב), יבטל את המינוי של ממונה על הבטיחות וימנה אדם מתאים אחר במקומו.

8. פסילת מינוי ממונה על הבטיחות

- (א) מפקח עבודה אזורי רשאי בהודעה בכתב למעביד, לפסול מינוי ממונה על הבטיחות בכל אחד מאלה:
 (1) אישור הכשירות של הממונה בוטל בידי מפקח העבודה הראשי;
 (2) הממונה לא מילא חובה מהחובות המוטלות עליו לפי תקנות אלה;
 (3) הממונה אינו מסוגל, מסיבות רפואיות, לפי קביעת רופא תעסוקה, להמשיך ולמלא את תפקידו כממונה על בטיחות;
 (4) תפקיד נוסף שהממונה ממלא עלול לדעת מפקח עבודה אזורי להפריע לו במילוי תפקידו כממונה על הבטיחות;
 (5) ידיעותיו של הממונה אינן מספיקות בהתחשב בתהליכי העבודה במפעל שבו הוא משמש, לרבות תהליך חדש שהנהיגו מאז מינויו;
 (6) הממונה הורשע בעבירה שלדעת מפקח העבודה האזורי יש בה כדי למנוע מילוי תפקידו באופן ראוי;
 (7) הממונה על הבטיחות לא מילא אחר חובות ההשתלמויות כאמור בתקנות 3(ב) ו-5(ג);
 (8) מעמדו תפקידו וכפיפיותיו במערך הארגוני אינם מאפשרים לו לבצע תפקידו.
 (ב) הודעה על פסילת המינוי תכלול נימוקים, וייקבע בה מועד לביטול המינוי שלא יפחת מ-60 ימים מיום מסירת ההודעה; ההודעה תימסר, בכתב, למעביד ולממונה על הבטיחות, ומשנמסרה כאמור לא ישמש עוד הממונה בתפקידו, החל במועד שנקבע בהודעה.

9. ערר (תיקון: תשנ"ט)

- (א) על התנגדות למינוי או על פסילת מינוי של ממונה על הבטיחות רשאי הוא או המעביד לערור תוך שבעה ימים מיום מסירת ההודעה לפי תקנה 7 או 8, לפני ועדת ערר שמינה מפקח העבודה הראשי.
 (ב) בוועדת ערר יהיו חמישה חברים, ובהם שניים נציגי שירות הפיקוח על העבודה, אחד שהמליץ עליו הארגון היציג הגדול ביותר של המעסיקים, אחד מהמוסד לבטיחות ולגהות ואחד שהמליץ עליו הארגון היציג הגדול של העובדים בהתייעצות עם ארגון הממונים על הבטיחות המייצג את המספר הגדול ביותר של ממונים על הבטיחות, נציג אחד של שירות הפיקוח על העבודה יהיה יושב ראש הועדה.
 (ג) לא ישב בוועדת ערר מפקח העבודה האזורי שהתנגד למינוי או שפסל את המינוי נושא הערר.

- (ד) יושב ראש ועדת הערר יקבע את מועד ישיבתה, מקומה, וסדר יומה.
- (ה) ועדת הערר תחליט בערר תוך שבועיים מיום שהוגש הערר.
- (ו) החלטות ועדת הערר יתקבלו ברוב דעות הנוכחים בישיבה ובלבד שנכחו בישיבה 3 חברים לפחות ובהם נציג אחד של שירות הפיקוח על העבודה.
- (ז) כל עוד לא ניתנה החלטה בערר לפי תקנת משנה (א), תעמוד ההתנגדות למינוי בתוקף; פסילת המינוי תהיה תקפה החל במועד שנקבע בהודעה לפי תקנה 8(ב).

10. תפקידיו וסמכויותיו של ממונה על הבטיחות

- (א) מתפקידו של ממונה על הבטיחות ליעץ למעביד בכל הנוגע לחוקים, לתקנות ולתקנים בענייני בטיחות, לסייע לו ולאנשי צוות הניהול והתכנון בנוגע לבטיחות, גהות, הנדסת אנוש ובריאות תעסוקתית של העובדים במפעל ולקדם את התודעה בנושאים אלה:
- (1) לאתר במפעל מפגעי בטיחות וגהות, ולהודיע עליהם למעביד;
  - (2) לוודא קיום התקני בטיחות וגהות נאותים במפעל;
  - (3) לדרוש הנהגת סדרי בטיחות וגהות נאותים במפעל, בתהליכי העבודה, במיתקנים, במבנים, בציוד ובחומרים ובכל שינוי בהם;
  - (4) לפעול לקיום הוראות תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשמ"ד-1984, ולהכנת תכנית להדרכת עובדים;
  - (5) לוודא הכנת תכנית בטיחות ועידכונה כנדרש בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית בטיחות), התשמ"ד-1984;
  - (6) לוודא ביצוע הוראות תכנית בטיחות שהוכנה במפעל והכללת דרישות בטיחות וגהות בהוראות עדכניות לשימוש, הפעלה, תחזוקה איחסון בטוח של ציוד, של חומרים ושל תהליכי עבודה במפעל;
  - (7) לברר סיבותיהן ונסיבותיהן של תאונות עבודה ומחלות מקצוע במגמה להפיק לקחים, לערוך בכתב ממצאים ומסקנות הבירורים ולהציע למעביד צעדים מתאימים למניעת הישנות התאונות; לוודא הדרכת העובדים באשר לנסיבות התאונות ומחלות מקצוע והלקחים שהופקו;
  - (8) לרכז את כל המידע והתיעוד הקשור לתאונות עבודה ומחלות מקצוע שאירעו במפעל;
  - (9) להכין הוראות בטיחות וגהות ותמצית בכתב של מידע על הסיכונים בעבודה, פרסומן ועדכון. להשגיח על ביצוע הוראות בטיחות וגהות ולדווח למעביד על כל מקרה של הפרתן;
  - (10) לוודא סימון חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים והתקנת שילוט הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי;
  - (11) לוודא ביצוע ביקורת ומעקב על המצב התקין של התקני בטיחות וגהות, ציוד מגן אישי, של כלי עבודה ושל ציוד החייב בדיקות תקופתיות על פי דין, על פי הוראות היצרן ולפי כללי מקצוע מקובלים;

- (12) לוודא קיום שגרת בדיקות רפואיות לעובדים במפעל החשופים לגורמים שלגביהם קיימת דרישה לעריכת בדיקות אלה;
- (13) לוודא ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות על ידי מעבדות מוסמכות, כאשר קיימת דרישת בדיקה כאמור בחוק או בתקנות; לתעד את ממצאיהן של בדיקות כאמור ולהביא לידיעת המעביד והעובדים את השלכותיהן והאמצעים שיש לנקוט;
- (14) לקבוע הסדרים שיבטיחו תנאי בטיחות וגרות נאותים בהעסקתם של קבלני חוץ;
- (15) לשתף פעולה עם ועדת הבטיחות המפעלית, ולמסור לה את כל המידע הנדרש לפעילותה השוטפת;
- (16) להורות על הפסקת העבודה כאשר נשקפת סכנה מיידית לחייו או בריאותו של עובד, ולדווח על כך מיד למעביד או לנציגו במקום העבודה;
- (17) לוודא קיום תכנית ושגרת תרגילים למצבי חירום;
- (18) לדווח למפקח עבודה אזורי, על פי דרישתו, על פעולותיו להעלאת רמת הבטיחות והגהות ומניעת סיכונים במפעל;
- (19) להילוות אל מפקחי עבודה בביקורי הפיקוח במפעל, אם יידרש לכך.
- (ב) הממונה על הבטיחות מוסמך להיכנס לכל מקום במפעל שבו מועסקים עובדים, לבדוק את סידורי הבטיחות והגהות, ולנקוט בכל הפעולות הנדרשות לצורך מילוי תפקידו כאמור בתקנת משנה (א).

11. חובות המעביד

מעביד שמינה ממונה על הבטיחות במפעל -

- (1) יביא לידיעת העובדים את דבר מינויו ותפקידיו של הממונה על הבטיחות;
- (2) יקבע את מקומו ומעמדו של הממונה על הבטיחות בארגון המפעל, יספק לו את כל האמצעים הדרושים לביצוע תפקידיו, יאפשר לו לבצעם ויוודא כי הוא ממלא תפקידיו כמפורט בתקנה 10;
- (3) יאפשר לו גישה לכל מקום במפעל ומחוץ למפעל שבו מועסקים עובדי המפעל;
- (4) יאפשר השתתפותו בפעולות בטיחות והשתלמויות כנדרש בתקנה 3(ב), לקידום הידע והנסיון שלו בבטיחות, גהות ובריאות העובדים.

12. פטור

- (א) המעביד הסבור כי אין במפעל סיכונים המצדיקים מינוי ממונה על הבטיחות, רשאי להגיש למפקח העבודה הראשי בקשה מנומקת, בכתב, לפטור את המפעל מן הצורך למנות ממונה על הבטיחות.
- (ב) מפקח העבודה הראשי רשאי לפטור מעביד שחלה עליו חובת מינוי ממונה על הבטיחות לפי תקנות אלה, ממילוי החובה, אם שוכנע כי אין במפעל סיכונים המצדיקים מינוי ממונה על הבטיחות.

12א. עונשין (תיקון: תשנ"ט)

העובר על הוראה מהוראות תקנות 2, 4, 5, 6(א), 7(ג) או 11 - דינו קנס שלא יעלה על הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז 1977-.

13. ביטול

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשכ"ה 1965 - בטלות (להלן - **התקנות הקודמות**).

14. תחילה²

תחילתן של תקנות אלו שלושה חודשים מיום פרסומן.

15. הוראות מעבר (תיקון: תשנ"ט)

מי שערב תחילתן של תקנות אלה היה בידו מינוי תקף לממונה על הבטיחות לפי התקנות הקודמות או מי שעבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות במוסד לבטיחות וגהות או במוסד אחר, או קורס שווה ערך שאישר מפקח העבודה הראשי, והוכיח, להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, שהוא בעל נסיון של שנתיים לפחות, כממונה על בטיחות, זכאי לאישור כשירות, אף אם אינו עומד בדרישות המפורטות בתקנה 3.

תוספת ראשונה

(תקנה 1, הגדרת "חקלאות")

1. עבודה בכל אחד מאלה: גידולי שדה, גידולי גן, מטעים, בתי צמיחה, משתלות, גני נוי וגנים ציבוריים;
2. גידול בעלי חיים, לרבות גידול דגים, גידול עופות, הדגרת ביצים, גידול מיקנה וגידול דבורים;
3. ייעור והפקת עץ מיערות;
4. הכשרת קרקע למטרות חקלאות המנויות בפרטים 1 עד 3.

תוספת שניה

(תקנה 4(2))

בתי חולים, מוסדות רפואיים
מוסדות להשכלה גבוהה, מכללות
מוסדות מחקר
בתי מלון
בתי מסחר
נמלי תעופה, חברות תעופה

רשויות מקומיות

תאגידים להתישבות שיתופית

תוספת שלישית (תיקון: תשנ"ט)

(תקנה 5(ב))

כימיה, פרמצבטיקה, פטרוכימיה

חשמל, אלקטרוניקה, מיקרואלקטרוניקה

עבודות בניה

חומרי נפץ, מחצבות ומכרות

חקלאות

תוספת רביעית³

(תקנה 6(א))

---

1 ק"ת תשנ"ו, 1444; תשנ"ט, 442.

2 התקנות פורסמו ביום 18.7.1996.

3 נוסח הטופס שבתוספת אינו מובא.

19.7 בריאות

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים),

התשנ"א 1990 - 1

בתוקף סמכותי לפי סעיף 43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן - החוק), ובהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות ולגהות, ולפי סעיפים 173 ו-216 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש),

התש"ל-1970 (להלן - הפקודה), אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ו, תשנ"ט)

- בתקנות אלה -

"מפקח עבודה", "מפקח עבודה ראשי" ו-"מפקח עבודה אזורי" - כמשמעותם בחוק;

"מעבדה מוסמכת" - המעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה וכל מעבדה אחרת שהסמיכה מפקח עבודה ראשי באופן כללי או במיוחד, לבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקומות עבודה;

"גורמים מזיקים" - גורמים כימיים ופיסיקליים מזיקים, הנמצאים במקום העבודה, ואשר העובדים חשופים אליהם בזמן העבודה;

"בודק מעבדתי מוסמך" - עובד מעבדה מוסמכת, שהסמיכו מפקח עבודה ראשי לערוך בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקומות עבודה;

"מעבדה לבדיקות טוקסיקולוגיות" - מעבדה שהסמיך שר העבודה והרווחה בהסכמת שר הבריאות, באופן כללי או במיוחד, בהודעה ברשומות, לביצוע בדיקות טוקסיקולוגיות ביולוגיות, אצל עובדים החשופים או עומדים להיות חשופים לגורמים כימיים ופיסיקליים;

"סמנים ביולוגיים לחשיפה תעסוקתית" - Biological Exposure Indices (BEI) - רמות ביולוגיות בגוף האדם, לרבות בדם, בפלסמה, בשתן ובאוויר הנשיפה, המהוות סף אזהרה ביולוגי לגבי חשיפת העובד לגורמים כימיים ופיסיקליים;

"חשיפה משוקללת מרבית מותרת" - Threshold Limit Value - Time Weighted Average (TLV-TWA) - הרמה המשוקללת המרבית של גורמים כימיים ופיסיקליים באזור עבודתו של העובד אשר עד אליה מותרת חשיפה במשך יום עבודה של 8 שעות מתוך יממה;

"חשיפה מרבית מותרת לזמן קצר" - Threshold Limit Value - Short Term Exposure Limit (TLV-STEL) הרמה המרבית של גורמים כימיים ופיסיקליים באזור עבודתו של העובד אשר עד אליה מותרת חשיפה של עד 15 דקות בכל פעם, לא יותר מ-4 פעמים ביום עבודה של 8 שעות מתוך יממה ובמרווח של 60 דקות לפחות בין פעם לפעם, ובתנאי שרמת החשיפה הכוללת ל-8 שעות עבודה ביממה תהיה נמוכה מרמת החשיפה המשוקללת המרבית המותרת;

"תקרת חשיפה מותרת" - Threshold Limit Value - Ceiling (TLV-C) - הרמה המרבית של גורמים כימיים ופיסיקליים באזור עבודתו של העובד אשר מעליה אסורות חריגות כלשהן בכל פרק זמן שהוא במשך יום העבודה;

"סיבים מינרליים" - סיבים מינרליים טבעיים או מלאכותיים אנאורגניים, לרבות סיבי זכוכית, צמר זכוכית, צמר סלעים, צמר סיגים וסיבים רפראקטוריים-קראמיים, ולמעט אסבסט לסוגיו, שאורכם עולה על 5 מיקרון וקוטרם קטן מ-3 מיקרון, והיחס בין אורכם לקוטרם גדול מ-3;

"מתכות קשות" או **"מתק"ש"** - תערובת מוקשית של קרבידים, לרבות של טונגסטן, טיטניום, טנטלום, וונדיום ושל מתכות, לרבות ניקל וקובלט;

"עובד בגורמים מזיקים מסוימים" - עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה, בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית-תעסוקתית, בעבודות ייצור, במעבדות ובמרכזים רפואיים, בעבודה חלקית או מלאה, במשך 30 ימים בשנה לפחות, אלא אם כן קבע מפקח עבודה אזורי תקופה אחרת;

"רמת פעולה סביבתית-תעסוקתית" - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או מחצית תקרת החשיפה המותרת - לגבי הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה, שממנה ומעלה יש לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקום העבודה;

"בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות" - ניטור סביבתי של גורמים מזיקים בידי בודק מעבדתי מוסמך לשם קביעת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה.

2. ביצוע ניטור סביבתי (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ו, תשנ"ט)

במפעל או במקום עבודה שבו עובדים בגורמים המזיקים המסוימים הנקובים בתוספת הראשונה יערוך המעביד בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות; בתכיפות של אחת לשנה לפחות זולת אם הורה מפקח עבודה אזורי על תכיפות שונה.

3. ביצוע המדידים, מסירת תוצאות הבדיקות, שמירתן ופרסומן (תיקון: תשנ"ו, תשנ"ט)

(א) הבדיקות יבוצעו אך ורק בידי בודק מעבדתי מוסמך ומעבדה

מוסמכת, במכשירים מכיילים ובשיטות מקובלות לרבות תכניות לבקרת איכות שאישר מפקח העבודה הראשי.

(ב) מעבדה מוסמכת תרשום את נתוני הכיול ותוצאות בקרת איכות, וכן את תוצאות הבדיקות, ותשמור אותם במשך 20 שנים לפחות; תוצאות בקרת איכות ותוצאות הבדיקות יימסרו, למפקח העבודה הראשי או למפקח עבודה אזורי וכן למעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה.

(ג) המעביד יפרסם במקום העבודה את תוצאות הבדיקות המתייחסות לאותו מקום עבודה, כדי שיובאו לידיעת העובדים.

4. ביצוע בדיקות טוקסיקולוגיות ביולוגיות ומסירת התוצאות (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ט)

בדיקות טוקסיקולוגיות ביולוגיות אצל עובדים החשופים או עומדים להיות חשופים לגורמים כימיים ופיסיקליים, יבוצעו אך ורק בידי מעבדה לבדיקות טוקסיקולוגיות; תוצאות הבדיקות הטוקסיקולוגיות יימסרו לשירות הרפואי אשר ביקש אותן וכן למפקח עבודה שהוא רופא, תוצאות הבדיקות הטוקסיקולוגיות ביולוגיות תישמרנה במשך 20 שנים לפחות.

5. ערכים מותרים (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ו)

(א) החשיפה המשוקללת המרבית המותרת, החשיפה המרבית המותרת לזמן קצר, תקרת החשיפה המותרת והסמנים הביולוגיים לחשיפה תעסוקתית יהיו לפי המתפרסם בארצות הברית במהדורה האחרונה

של הספר: Threshold Limit Values and Biological Exposure Indices. American Conference of Governmental Industrial Hygienists Inc. (להלן - הספר), המצוי לעיון הציבור באגף הפיקוח על העבודה בירושלים, בתל-אביב, בבאר-שבע ובחיפה, וכן במרכז למידע של המוסד לבטיחות ולגהות בתל-אביב.

(ב) הערכים, לרבות אלה שלא פורטו בתקנות לפי הפקודה, שנקבעו בתוספת השניה לגבי גורמים כימיים ופיסיקליים מסויימים או נוספים ובתוספת השלישית לגבי סמנים ביולוגיים לחשיפה תעסוקתית מסויימים או נוספים, יבואו במקום הערכים שבספר, לגבי אותם גורמים כימיים ופיסיקליים, ואתם סמנים ביולוגיים לחשיפה תעסוקתית.

6. ביטול

תקנות הבטיחות בעבודה (ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות ותקני חשיפה תעסוקתיים לגורמים כימיים ופיסיקליים), התשמ"ד-1983 - בטלות.

7. תחילה

תחילתן של תקנות אלה חודש מיום פרסומן.

תוספת ראשונה (תיקון: תשנ"ו, תשנ"ט)

(תקנה 2)

**גורמים מזיקים מסוימים המחייבים בדיקה סביבתית
תעסוקתית אחת לשנה**

16. כלורופורם	1. פורמאלדהיד
17. כלור	2. אתילן אוקסיד
18. דימתיל פורממיד	3. מתילן כלוריד
19. מתיל אתיל קטון	4. ניטרוס אוקסיד (גז הרדמה)
20. מתיל איזובוטיל קטון	5. הלותן (גז הרדמה)
21. בנזואיל פראוקסיד	6. איזופלוראן (גז הרדמה)
22. אפיכלורהידרין	7. פנול
23. אתילן דיברומיד	8. הידרזין
24. בוטיל אצטט	9. אקרילו-ניטריל
25. n - הקסאן	10. מתיל אקרילאט
26. סיבים מינרליים	11. מתיל מתאקרילאט
27. אבק של עצים, למעט של עץ אורן	12. גליקול אתרים
28. גלוטראלדהיד	13. אמוניה
29. אנפלוראן (גז הרדמה)	14. פחם שחור (CARBON BLACK)
30. 1, 4 - דיאוקסן	15. פחמן טטראכלורי

תוספת שנייה (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ו, תשנ"ט)
(תקנה 5(ב))

**ערכים של חשיפה תעסוקתית מותרת לגורמים כימיים ופיסיקליים
שונים מאלה שמופיעים בספר או נוספים עליהם**

תקרת חשיפה מותרת	חשיפה מרבית מותרת לזמן קצר	חשיפה משוקללת מרבית מותרת	הגורם המזיק
		0.2 סיב/סמ"ק אוויר	א. אסבסט לסוגיו ב. טלק (פתיתי) -
		4 מ"ג/מ"ק אוויר	אבק כללי מרחף
		2 מ"ג/מ"ק אוויר	אבק בר-נשימה לריאות ג. צורן דו-חמצני גבישי -
		0.3 מ"ג/מ"ק אוויר	אבק כללי מרחף
		0.1 מ"ג/מ"ק אוויר	אבק בר נשימה לריאות
	2 חלקים למיליון	0.6 חלקים למיליון	ד. בנזן
	5 חלקים למיליון	1 חלק למיליון	ה. ויניל-כלוריד ו. עופרת אנאורגנית -
	0.300 מיליגרם למ"ק אוויר	0.100 מיליגרם למ"ק אוויר	1. נשים מעל גיל 45 וגברים
0.050 מיליגרם למ"ק אוויר			2. נשים עד גיל 45
	0.150 מיליגרם למ"ק אוויר	0.050 מיליגרם למ"ק אוויר	ז. עופרת טטרה מתיל או טטרה אתיל
0.3 חלקים למיליון			ח. פורמלדהיד ט. קרינה מייננת - 1) נשים מעל גיל 45

וגברים

5 רם לשנה	1. כל הגוף
20 רם לשנה	2. בלוטות המין
40 רם לשנה	3. מיח העצמות
40 רם לשנה	4. הריאות

15 רם לשנה 5. עדשות העיניים

30 רם לשנה 6. שדיים

50 רם לשנה 7. כל איבר/רקמה

אחרים

(2 נשים עד גיל 45

כל הגוף

5 רם לשנה

החשיפה החדשית אסור

שתעלה על 0.40 רם.

תקרת חשיפה מותרת	חשיפה מרבית מותרת לזמן קצר	חשיפה משוקללת מרבית מותרת	הגורם המזיק
1 רם במשך כל תקופת ההריון. החשיפה החדשית אסור שתעלה על 0.15 רם	6 חלקים למיליון 15 חלקים למיליון 3 חלקים למיליון 5 חלקים למיליון	2 חלקים למיליון 5 חלקים למיליון 1 חלק למיליון 1 חלק למיליון	(3 נשים בהריון כל הגוף י. איזופלוראן (גז הרדמה) יא. האלותן (גז הרדמה) יב. אתילן די-ברומיד יג. אתילן אוקסיד יד. ארסן (זרניך) 1. תרכובות אורגניות אוויר 2. תרכובות אנאורגניות

	אוויר	טו. גז ארסין
	0.050 מיליגרם למ"ק	
	אוויר	טז. (בוטל)
		יז. (בוטל)
		יח. 1,1,1 טריכלורו-אתאן (מתיל כלורופורם)
350 חלקים למיליון	200 חלקים למיליון	יט. קרוזין כ. (בוטל)
	100 מ"ג/מ"ק אוויר	כא. כותנה גולמית ומעובדת
	0.5 מ"ג/מ"ק אוויר	כב. סיבים מינרליים (למעט אסבסט לסוגיו)
	1 סיב/סמ"ק אוויר	כג. סטירן
50 חלקים למיליון	20 חלקים למיליון	כד. איזוציאנאטים כה. (בוטל)
0.02 חלקים למיליון	0.005 חלקים למיליון	כו. (בוטל)
		כז. מתכות קשות (מתק"ש) אבק כללי מרחף
	0.2 מ"ג/מ"ק אוויר	כח. טולואן
75 חלקים למיליון	50 חלקים למיליון	כט. כספית מתכתית ואנאורגנית
	0.040 מ"ג/מ"ק אוויר	ל. כספית אורגנית
	0.010 מ"ג/מ"ק אוויר	1) תרכובות אלקיל
0.030 מ"ג/מ"ק אוויר	0.100 מ"ג/מ"ק אוויר	2) תרכובות אריל
6 חלקים למיליון	2 חלקים למיליון	לא. אנפלוראן (גז הרדמה)

תוספת שלישית (תיקון: תשנ"ג, תשנ"ו, תשנ"ט)
(תקנה 5(ב))

**ערכים של סמנים ביולוגיים לחשיפה תעסוקתית שונים מאלה
המופיעים בספר או נוספים עליהם**

באוויר הנשיפה	בשתן	בדם	החומר או המטאבוליט הנבדק	הגורם המזיק
-	-	60ug/100mL	עופרת	א. עופרת 1. נשים מעל גיל 45 וגברים
-	-	30ug/100mL	עופרת	2. נשים עד גיל 45
	100µg/G Creatinine	4µg/100mL	כספית אנאורגנית כללית	ב. כספית
	15µg/L		ניקל	ג. ניקל
	50µg/G Creatinine		ארסן	ד. ארסן (זרניך) (1) אנאורגני
	200µg/G Creatinine		ארסן	(2) אורגני
	1.6 mg/L		חומצה טרנס-טרנס מוקונית	ה. בנזן (בנזול)
			בכדוריות האדומות:	ו. זרחנים - אורגניים וקרבימטים

1. טייסים 80% .1

מהרמה

הבסיסית

האישית

2. עובדים אחרים 70% .2

מהרמה

הבסיסית

האישית

2.5 g/G

חומצה היפורית

ז. טולואן

Creatinine

(טולואול)

---

1 ק"ת תשנ"א, 237; תשנ"ג, 210; תשנ"ו, 136; תשנ"ט, 462.

19.8 פעולה מונעת

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (פעולה מונעת), התשס"א 2001-1

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 34 ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד 1954- (להלן - החוק), ובהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות ולגהות, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"האחראי" - האחראי על הפעולה המונעת שנתמנה לפי תקנה 3;

"הועדה המייעצת" - הועדה שנתמנה לפי תקנה 4;

"המוסד" ו"מפקח העבודה הראשי" - כמשמעותם בחוק;

"המשרד" - משרד העבודה והרווחה;

"ועדת ההקצאה" - הועדה שנתמנה לפי תקנה 7;

"קופת חולים" - כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד 1994-;

"שנת עבודה" - שנה המתחילה ב-1 בינואר ומסתיימת ב-31 בדצמבר של אותה שנה;

"השר" - שר העבודה והרווחה.

2. פעולה מונעת

פעולה מונעת תהיה מסוגים אלה:

- (1) פעולה שנועדה למנוע, במישרין או בעקיפין, תאונות עבודה ומחלות מקצוע;
- (2) מחקרים בתחומי הבריאות התעסוקתית, הבטיחות או הגהות בתעסוקה;
- (3) פרויקטים ניסיוניים בתחומים האמורים בפסקאות (1) ו-(2);
- (4) הקמה וניהול של מאגרי מידע בתחומי הבריאות התעסוקתית, הבטיחות או הגהות בעבודה;
- (5) הכשרה מקצועית, הדרכה והסברה בתחומי הבריאות התעסוקתית, הבטיחות או הגהות בעבודה.

3. האחראי על הפעולה המונעת

מפקח העבודה הראשי יהיה האחראי על הפעולה המונעת.

4. ועדה מייעצת

(א) השר ימנה ועדה מייעצת שתייעץ לאחראי בתחומי ענינה של הפעולה המונעת.

(ב) הרכב הועדה המייעצת יהיה של שבעה עשר חברים כלהלן:

- (1) שני נציגי המשרד, אחד מהם יהיה היושב ראש;
- (2) נציג המוסד;
- (3) נציג האגף לנפגעי עבודה ונציג הייעוץ הרפואי של המוסד לביטוח לאומי;
- (4) נציג משרד הבריאות;

(5) שלושה נציגים של קופות חולים, בעלות יחידות לרפואה תעסוקתית, אחת מהן שירותי בריאות כללית;

(6) שני נציגי מעבידים שיתמנו לאחר התייעצות עם ארגון מעבידים שהוא יציג, לדעת השר;

(7) שני נציגי עובדים שיתמנו לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים בישראל;

(8) נציג ארגון הממונים על הבטיחות המייצג את המספר הגדול ביותר של הממונים על הבטיחות.

(9) שלושה חברים בעלי ידע בתחומי הבריאות התעסוקתית, הבטיחות או הגהות התעסוקתית, מהם

אחד לפחות נציג מוסד להשכלה גבוהה, לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח 1958-.

(ג) חברי הועדה המייעצת ימונו לתקופה של חמש שנים.

5. תכנית עבודה שנתית

(א) אחת לשנה לפחות, יכנס האחראי את הועדה המייעצת והיא תציג בפניו את הצעותיה לסדרי עדיפות ותכנים לפעולה מונעת לשנה הקרובה.

(ב) האחראי יכין תכנית עבודה שנתית (להלן - תכנית העבודה) בהתאם לשיקול דעתו המקצועי, בשים לב להצעות הועדה המייעצת ולמשאבים העומדים לרשותו.

(ג) תכנית העבודה תובא בידי האחראי לאישור ועדת ההקצאה.

(ד) תכנית עבודה שאישרה ועדת ההקצאה תובא לידיעת הועדה המייעצת.

(ה) במהלך שנת העבודה רשאי האחראי, באישור ועדת ההקצאה, לשנות את תכנית העבודה; שינוי מהותי יובא להתייעצות עם הועדה המייעצת.

6. מקומות לביצוע פעולה מונעת והיקפה

(א) פעולה מונעת תיעשה באזורי הארץ, בענפי העבודה או במקומות עבודה שלגביהם יש, לדעת האחראי, צורך בפעולה מונעת.

(ב) היקף פעולה מונעת מכל סוג יהיה לפי הקבוע לאותו סוג בתכנית העבודה.

7. ועדת הקצאה

(א) השר ימנה מתוך עובדי המשרד ועדת הקצאה; בראשה יעמוד המנהל הכללי של המשרד או נציגו ובין חבריה יהיו היועץ המשפטי של המשרד או נציגו, חשב המשרד או נציגו, וכן האחראי אם לא מונה לנציג המנהל הכללי; מספר חברי הועדה לא יעלה על חמישה.

(ב) ועדת ההקצאה תחליט על הקצאת משאבים ותאשר את תכנית העבודה השנתית.

(ג) בהחליטה על הקצאת משאבים לביצוע פעולה מונעת בידי קופת חולים או בידי גוף המבצע פעולה

מונעת, שאינו המשרד, תפעל ועדת ההקצאה כועדת מכרזים לפי תקנה 8 לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג 1993-, או כועדת תמיכות כמשמעותה בסעיף 7 לנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה במוסדות ציבור, לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה 1985-, לפי העניין.

8. תיקון תקנות מס מקביל (שירותי בריאות בעבודה)

כותרת פרק ג' לתקנות מס מקביל (שירותי בריאות בעבודה), התשל"ג1973-, ותקנות 12 עד 14 בהן - בטלות.

9. תחילה

תחילתן של תקנות אלה שלושים ימים מיום פרסומן.

10. הוראת מעבר

פעולה מונעת שהוחל בביצועה לפני תחילתן של תקנות אלה וטרם הושלמה, יראו אותה כפעולה מונעת שביצועה אושר לפי תקנות אלה.